

neting). Der er i de senere år gennemført en række ændringer i den materielle lovgivning med det formål at beskytte forbrugere. Der henvises til lov om visse forbruger aftaler (dørsalgsloven), lov om indsættelse af regler om forbrugerkøb i købeloven samt kreditkøbsloven. Endvidere indeholder EF-domskonventionen i art. 13 ff særlige regler om værning i sager om forbrugerkontrakter, hvorefter forbrugere kan anlægge sådanne sager ved deres hjemting.

Retsplejerådet overvejer på denne baggrund i betænkningen, side 56-61, om der bør indføres nationale og internationale værningsregler om forbrugeres adgang til at sagsøge den erhvervsdrivende ved deres eget hjemting.

Retsplejerådet foreslår en ny national værningsregel vedrørende sager om forbruger aftaler. Efter forslaget kan en forbruger i sager om forbruger aftaler, som han ikke har indgået ved personlig henvendelse på den erhvervsdrivendes faste forretningssted, anlægge sag mod den erhvervsdrivende ved sit eget hjemting.

Retsplejerådet forudsætter, at det er dansk rets almindelige forbruger aftalebegreb, der fastlægger reglens anvendelsesområde.

For tilfælde, hvor der er tale om en erhvervsdrivende uden hjemting i Danmark, foreslår rådet, at forbrugeren skal kunne anlægge sager om forbruger aftaler ved sit eget hjemting, såfremt fremsættelsen af særligt tilbud eller reklamering i Danmark er gået forud for aftalens indgåelse, og forbrugeren her i landet har foretaget de dispositioner, der er nødvendige til indgåelse af aftalen.

Justitsministeriet kan tiltræde retsplejerådets synspunkter, og lovforslagets § 244 og § 246, stk. 1, 2. pkt., er udformet i overensstemmelse hermed.

3.6. Efter de gældende regler kan parterne før eller efter tvistens opståen aftale at indbringe deres sag, for hvilken af samtlige ligeartede domstole i første instans, de vil (*værningss aftaler*). Dette gælder både i nationale og internationale forhold, og der findes ikke almindelige bestemmelser om værningss aftalers ugyldighed.

Ifølge kreditkøbslovens § 39 er en forudgående værningss aftale i forbindelse med indgåelse af forbrugerkøb ikke bindende for køberen. EF-domskonventionen indeholder en række særlige regler om værningss aftaler, bl.a. bestemmelser, hvorefter konventionens kompetenceregler for forbrugersager kun kan fraviges ved aftale i særlige tilfælde.

Retsplejerådet drøfter i betænkningen side 62-64, om der bør indføres et forbud mod visse for-

håndsværningss aftaler. Rådet foreslår, at der i overensstemmelse med domskonventionens regler gennemføres en bestemmelse, hvorefter den almindelige adgang til at aftale værning kun kan finde anvendelse i sager om forbruger aftaler, hvis værningss aftalen er indgået, efter at tvisten er opstået, eller hvis aftalen giver forbrugeren ret til at anlægge sag ved andre retter end den, der er værning i følge de almindelige regler. Bestemmelsen skal efter retsplejerådets forslag gælde både nationale og internationale sager.

Justitsministeriet er enig i, at der bør gennemføres en bestemmelse om forbud mod forudgående værningss aftaler i sager om forbruger aftaler. Bl.a. på baggrund af høringssvar fra østre landsret, vestre landsret og Den Danske Dommerforening har justitsministeriet af lovtekniske grunde fundet det mest hensigtsmæssigt at udforme reglen således, at den svarer til kreditkøbslovens § 39.

3.7. Retsplejerådet foreslår i betænkningen, side 81-82, og lovudkastets § 246, stk. 2-3, den gældende adgang til at sagsøge processuelle udlændinge og udenlandske selskaber i Danmark på grundlag af den pågældendes ophold (*opholdsværningss aftalen*) eller gods her i landet (*gods værningss aftalen*) opretholdt alene med den ændring, at spørgsmålet, om der er gods her i landet, fremtidig skal bedømmes på grundlag af forholdene ved sagens anlæg.

Justitsministeriet kan tiltræde retsplejerådets lovudkast til en regel om værning for udlændinge på grundlag af *ophold*, og lovforslagets § 246, stk. 2, er udformet i overensstemmelse hermed.

Retsplejerådet refererer i betænkningen kortfattet den opfattelse, at der efter retspraksis ikke kan anlægges sag mod en udlænding her i landet på grundlag af gods værningss reglen, såfremt spørgsmålet, om udlændingen har gods her i landet, er afhængig af sagens udfald. Rådet tolker denne opfattelse som værende begrundet i et hensyn til at undgå misbrugstilfælde, hvor godsets tilstedeværelse her i landet beror på sagsøgerens ensidige disposition, og rådet foreslår ikke ændringer med hensyn til reglens anvendelsesområde i forhold til den praksis, der har udviklet sig.

Justitsministeriet har fundet det hensigtsmæssigt bl.a. på baggrund af lignende regler i Norge og Sverige at supplere bestemmelsen i retsplejerådets lovudkast således, at den udtrykkeligt omfatter sager angående gods, der befinder sig her i landet, samt sager, hvor en arrest i gods her i landet er blevet afværget ved sikkerhedsstillelse.

De nævnte områder for et gods værningss aftale er tillagt en særlig beskyttelse i den nordiske doms-